

شکست هالیوود از بالیوود

تحلیلگران اقتصادی سینما در هند می‌گویند جدول گیشه نمایش سینماهای این کشور آسیایی، تمام و کمال، در اختیار محصولات بومی و داخلی است و سهم فیلم‌های هالیوودی بسیار اندک است.



تحلیلگران اقتصادی سینما در هند می‌گویند جدول گیشه نمایش سینماهای این کشور آسیایی، تمام و کمال، در اختیار محصولات بومی و داخلی است. هالیوود، هاله‌ده، بسا، اندک است در سال 2013 هم محصولات پروسودای آمریکایی، مغلوب نام‌ها و فیلم‌های داخلی شدند و فیلم‌های هالیوودی حتی نتوانستند نقش یک اقلیت کم‌اهمیت یا پراهمیت را در جدول گیشه نمایش سالانه هند بازی کنند.

به گفته اهل فن، هالیوود هنوز باید کار زیادی انجام دهد تا بتواند ظرفیت حضور در بازار سینمایی هند را پیدا کند. نبود پر قدرت سینمای آمریکا در بازار فیلم هند در حالی است که حداقل سه فیلم هندی توانستند پی در پی رکورد فروش فیلم‌ها را در جدول گیشه نمایش کشور بشکنند. شکست سخت محصولات هالیوودی از فیلم‌های هندی همچنین در شرایطی اتفاق افتاد که تازه ترین فیلم‌های پرخرج و بلاک باستر هالیوودی، همزمان با آمریکا و اکران بین‌المللی در سینماهای هند هم روی پرده سینماها رفتند. این فیلم‌ها در سطح وسیعی در نسخه‌های مختلف انگلیسی زبان و هندی زبان به نمایش عمومی درآمد. در عین حال، نسخه‌هایی هم به زبان‌های محلی کشور هند - و از جمله تلگو و تامیل - اکران عمومی شدند، اما تمام این تمهیدات نتوانست کمکی به بهبود شرایط فروش فیلم‌های آمریکایی در سینماها و مولتی پلکس‌های هند بکند.

با وجود آن که صنعت هندی زبان سینمای هند که در بمبئی مستقر است (و به بالیوود شهرت دارد و شناخته می‌شود) توانست در سال 2013 چند رکورد تازه فروش به جا بگذارد، ولی تحلیلگران اقتصادی سینما می‌گویند رشد اقتصادی جدول گیشه نمایش سینماهای هند در این سال کند و آرام بود. تحلیلگران اقتصادی سینما این تحلیل را در مقایسه با جدول گیشه نمایش در سال 2012 اعلام می‌کنند. با نگاهی به رقم فروش کلی محصولات سینمایی در سال 2012، این نتیجه گرفته می‌شود که جدول گیشه نمایش سینماهای هند در سال 2013، چند درصد کمتر از سال قبل از آن فروش داشته است، اما در سال 2013 سه فیلم سینمایی از سه بازیگر سرشناس بالیوود توانستند بیش از 200 کرور فروش کنند و رکوردهای تازه‌ای در جدول گیشه فروش فیلم‌های سینمایی در هند به جا بگذارند. در هند یک فروش صد کروری مثل فروش صد میلیون دلاری برای فیلم‌های آمریکایی است. تا سال قبل «سه احمق» (2010) عامرخان، تنها محصول تاریخ صنعت سینمای هند بود که توانسته بود به فروشی بالای 200 کرور دست پیدا کند، اما رقم فروش 202 کروری این کمدی درام اجتماعی، سال گذشته میلادی و در مدت زمان کوتاهی از سوی سه فیلم پروسودای هندی شکسته شد.

سومین قسمت مجموعه فیلم اکشن ماجراجویانه «دوم / انفجار» با بازی عامرخان با فروشی 285 کروری (64 میلیون دلار) در هند، هم لقب پرفروش‌ترین فیلم سال کشور را گرفت و هم تبدیل به پرفروش‌ترین محصول سینمایی کل تاریخ سینمای این کشور شد. این محصول شرکت فیلمسازی قدیمی یاش راج فیلمز، موفق به فروشی 27 میلیون دلاری هم در بقیه کشورهای جهان شد. فیلم تازه عامرخان در آخرین روزهای سال 2013 در حالی روی پرده سینماهای هند رفت که تحلیلگران برای آن پیش‌بینی یک رکوردشکنی تازه و فروش دور از دسترس 300 کروری می‌کردند. علت این پیش‌بینی خوش‌بینانه، موفقیت کلان دو فیلم دیگر هندی در ایام تابستان بود. در «دوم 3» عامرخان در نقش یک دلک سارق بازی می‌کند که دست به سرقت‌های بزرگ عجیب و غریب می‌زند و دو پلیس جوان ماجراجوی این مجموعه فیلم (با بازی آبیشک باچان و اودی چوپرا) در جستجوی او هستند. این فیلم نتوانست به فروش دور از انتظار 300 کروری دست پیدا کند، اما بعید به نظر می‌رسد فروش 285 کروری آن به این زودی‌ها از سوی فیلم دیگری شکسته شود. عامرخان طبق یک سنت قدیمی، فیلم‌های خود را در هفته‌های پایانی ماه دسامبر (آخرین ماه سال میلادی) روی پرده سینماها می‌فرستد.

نکته: به گفته اهل فن، هالیوود هنوز باید کار زیادی انجام دهد تا بتواند ظرفیت حضور در بازار سینمایی هند را پیدا کند. نبود پر قدرت سینمای آمریکا در بازار فیلم هند در حالی است که حداقل سه فیلم هندی توانستند پی در پی رکورد فروش فیلم‌ها را در جدول گیشه نمایش کشور بشکنند

موفقیت کلان فیلم عامرخان، گرچه کلیت صنعت سینمای هند را خوشحال کرد، ولی نارضایتی هریتیک روشن، بازیگر جوان بالیوودی را به همراه داشت. علت اصلی این نارضایتی هم این است که «کریش 3» او در اواخر فصل تابستان با یک فروش

245 کروری (حدود 44 میلیون دلار) لقب پرفروش ترین فیلم کل تاریخ سینمای هند را از آن خود کرد، اما این صدرنشینی برای مدت زمان زیادی ادامه پیدا نکرد و فیلم عامرخان، آن را از کرسی صدرنشینی به زیر کشید. سومین قسمت مجموعه فیلم «کریش» با حال و هوای کمیک استریپی و ابرقهرمانانه خود، دنباله ای بر یک مجموعه فیلم علمی - تخیلی موفق است که در یک دهه اخیر، از سوی راکش روشن - پدر هریتیک روشن - تهیه و کارگردانی شده است. هریتیک روشن، در قصه فیلم نقش جوانی به نام کریشنا را بازی می کند که در مواقع خطر به ابرقهرمانی قدرتمند به نام کریش تبدیل می شود و به مقابله با شخصیت های شرور قصه می پردازد. قصه «کریش 3» درباره جوان معلول نیمه دیوانه ای است که قصد نابودی بمبئی را دارد و کریش رودرروی او قرار می گیرد. این فیلم که اولین اثر علمی - تخیلی صنعت سینمای هند است برای جلوه های ویژه خود از کمک تکنیسین های ماهر اروپایی و آمریکایی بهره گرفته است. خود فیلم هم تلفیقی از درام های خانوادگی هندی با حال و هوای مجموعه فیلم «مردان ایکس» و محصولات رزمی دهه هفتادی آسیای جنوب شرقی است.

وضعیت رقابت «کریش 3» با «دوم 3» دقیقاً شبیه وضعیت رقابت «قطار اکسپرس چنای» شاهرخ خان با فیلم کمیک استریپی هریتیک روشن است. در حقیقت، شکست هریتیک روشن از عامرخان درست شبیه شکست شاهرخان از هریتیک روشن در اواسط فصل تابستان است. «کریش 3» در شرایطی با فروش 44 میلیون دلاری خود صدرنشین جدول گیشه نمایش شد که یک ماه قبل از آن فیلم شاهرخ خان با فروشی 235 کروری (43 میلیون دلاری) این لقب را از آن خود کرده بود. موفقیت 235 کروری کمدی درام خانوادگی شاهرخ خان، سر و صدای زیادی در هند به پا کرد. در حقیقت این فیلم بعد از «سه احمق» عامرخان، دومین فیلم کل صنعت سینمای هند بود که بیش از 200 کرور فروش کرد و توانست فیلم عامرخان را پس از سه سال صدرنشینی در جدول گیشه نمایش کل تاریخ سینمای هند به پایین بکشد. تا قبل از فیلم شاهرخ خان در طول این چند سال، دو فیلم «یک ببر بود» سلمان خان و «این جوانی دیوانگی است» رانبیر کاپور به یک قدمی فیلم عامرخان رسیدند. این فیلم ها در سال 2012 و 2013 به فروش هایی 198 و 196 کروری دست پیدا کردند، ولی نتوانستند طعم موفقیت 200 کروری را بچشند!

«قطار اکسپرس چنای» شاهرخ خان را در نقش جوانی سر به هوا دارد که شیفته فوتبال است، اما مرگ پدر بزرگ او و آرزویش باعث می شود تا وی از ورزش محبوب خود دورافتاده و راهی یک سفر هیجان انگیز شود. وصیت پدر بزرگ وی این است که خاکستر او به یک ایالت دور دست برده شود و جوان بخت برگشته، مسئول انجام این کار است. این جوان با قطار راهی شهر چنای می شود و در طول راه با جوانی آشنا می شود که از خانه فرار کرده و این دو، ناخواسته با یکدیگر همسفر می شوند. در تولید هر دو فیلم شاهرخ خان و رانبیر کاپور، کمپانی والت دیزنی همکاری داشته است. همکاری کمپانی های بزرگ فیلمسازی هالیوودی با صنعت سینمای هند طی چند سال گذشته رونق گرفته است. نکته جالب در این رابطه این است که این فیلم ها همگی محصولات بومی با حال و هوای هندی هستند که دقیقاً برای طبع و ذائقه تماشاگران هندی ساخته می شوند. اهل فن می گویند ده فیلم اول جدول گیشه نمایش سینماهای هند در سال 2013، محصولات داخلی بودند و هیچ فیلم آمریکایی در این فهرست دیده نمی شود.

به گفته تحلیلگران اقتصادی سینما، کمتر از 10 درصد کل فروش سینماهای هند در سال گذشته میلادی اختصاص به فیلم های آمریکایی دارد. در سال 2013، فروش کلی جدول گیشه نمایش سینماهای هند حدود یک میلیارد و 300 میلیون دلار بود. بخش مهمی از این رقم، در عین حال اختصاص به فیلم های مستقل و غیرمتعارف سینمای هند (با بازی هنرمندان تازه وارد و قصه های اجتماعی) داشت، بسیاری از منتقدان و تحلیلگران خارجی نسبت به این موضوع ابراز تعجب می کنند که این فیلم های مستقل، توانستند فروشی بیشتر و بهتر از فیلم های پرسروصدای هالیوودی داشته باشند. در این رابطه نام های بزرگ هالیوودی مقهور نام بازیگران جوان و تازه کار شدند.

اسکویی اینترنشنال / مترجم: کیکاووس زیاری